

Velkuan Sanomat

Julkaisija Pro Sinervo ry: prosinervo@gmail.com [facebook.com/sinervotalo](https://www.facebook.com/sinervotalo)

Velkuan ja Livonsaaren alueella Naantalissa ilmestyvä paikallinen tiedotuslehti
Nro 9/2017 15.9.2017

Sinervon retkikaffet katetaan näkötornille

Sinervon saaristotalo-hankkeen nimissä on tänä syksynä jo retkeilty Teersalossa ja Vähämaalla, ja seuraavat kahvit juodaan Samppavuorella.

Jos ei yksin tule lähdeytään metsään retkelle, aina voi tulla hyvään seuraan sekä valmiiseen kahvi- ja mehupöytään. Saaristotalohankkeen Sinervon kahvit juodaan lauantaina 16. syyskuuta kello 14 Samppavuoren näkötornilla Livonsaaressa.

Paikan historiasta ja merkityksestä on mukana kertomassa Pauli Saarinen Livonsaaren kyläyhdistyksestä.

Samppavuorelle löytää ajamalla Velkuantieltä Pohjanpääntielle, aja 1,8 km, käänny vasemmalle Pontikkalantielle, aja 1 km.

Saavut Samppavuoren näköalatornin parkkipaikalle, josta lähdemme kävelemään näkötornille klo 14.00.

Lisätietoja Samppavuoresta: <http://livonsaari.fi/livonsaari/nahtavyyksia/>

Vähän sienä Vähämaalla

Aiemmin tänä syksynä Pro Sinervo ry:n nimissä on jo kahviteltu ja retkeilty Kuvan juhlaa -tapahtumassa Teersalossa sekä sieniretken merkeissä Vähämaalla.

Elokuisena lauantaina retkeläiset saivat kävellä yhden iltapäivän ver-

Vähämaan sieniretkellä oppaana toimi Aulis Toivonen.

ran Vähämaan kauniissa metsissä, jonne Aulis Toivonen oli reitin suunnitellut.

Sieniä ei tänä vuonna täällä saarissa kovin runsaasti ole, mutta joitakin löytyi. Tällä kertaa nautimmekin tuulten huminasta, retkiseurasta, maisemista Kivimolla, ja ehdimme myös tervehtiä laiduntavia nautoja!

LEADER

Varsin Hyvä

Villinkarin kesäväki rakasti Velkuua

Haukan tyttöt Helena ja Ulla kävivät isä-Heikin kanssa Villinkarissa kylässä. Raili Aaltonen kuvassa vasemmalla.

VILLINKARI

Villinkarin entisten kesäasukkaiden Raili ja Heikki Aaltosen perilliseltä saatu lahjoitus takaa, että Pro Sinervo ry:n ylläpitämä lasten ja nuorten musiikkikerho jatkuu tänäkin syksynä ammattiopettajan ohjaamana.

Aaltosten kummipoika lahjoitti osuutensa perinnöstä velkualaisten lasten ja nuorten hyväksi, koska ”Velkuua oli Railille ja Heikille kaikki kaikessa”.

Villinkari on Vähämaan ja Salavaisten läntisessä kainalossa sijaitseva metsäinen pikku saari, jonne nykyään yleensä pääsee kulkemaan Vähämaasta kuivin jaloin.

Kalliorannalla mäntyjen kätöksässä on ikivanha venevaja, jonka Heikki ja Raili Aaltonen 1960-luvun lopulla korjasivat kesämökikseen. Vieressä ko-meilee muutaman vuoden nuorempi sauna viihtyisine saunatupineen.

Täällä Aaltoset viettivät kaikki kesänsä varhaisesta keväästä myöhäiseen syksyyn yli neljän vuosikymmenen ajan. Töissä piti olla Turussa, mutta kaikki liikenevä vapaa-aika vietettiin Villinkarilla.

Aaltoset olivat Velkualla tyypillisiä vanhakantaisia kesäasukkaita: Heikin sukujuuret olivat Velkualla. Hänen isoisänsä oli kotoisin Kulmalan torpalta Teersalosta, josta hän oli aikoinaan lähtenyt Turkuun Barkerin puuvillatehtaan porttivahdiksi. Kesän viettoon lähdettiin kuitenkin aina Velkualle, jonne perhe sitten rakensi useamman mökinkin.

– Heikin veljellä oli mökki Kaurasluodossa, kun hän alkoi kysellä, että olisiko hänelle mökin paikkaa. Sainoin, että tee tuosta Villinkarin vanhasta venevajasta itsellesi mökki, ja

Raili ja Heikki Aaltosen sukulais-tyttönsä Sophia Rehnbergin kanssa kesällä 2013.

niin hän sitten teki, **Heikki Haukka** muistelee.

– Siihen aikaan ei ollut yhteysaluk-sia vaan kaikki tuotiin omalla veneellä mantereelta. Muistan, miten me mukulat ihmettelimme, kun Heikki toi saunarakennuksen isoja ikkunoita pienessä veneessään saareen, **Hele-na Haukka** kertoo.

Vanhan ajan mökkitunnelmaa

1960-luvulla kaupunkilaisten kesä-mökit olivat vielä vaatimattomia. Aaltoset eivät myöhemminkään kai-vanneet kesäasunnolleen nykyajan mukavuuksia: Villinkarille ei edel-leenkään tule sähköä tai vettä. Ruoka on aina laitettu ulkotulella tai kaasuhellalla. Vesihuolto hoidettiin sadevedellä ja syysiltoina tarvittava valaistus kynttilöillä sekä öljylampuilla.

Helena Haukka muistaa jo pikkutyt-tönä ihailleensa Raili Aaltosen emän-näntaitoja ja silmää kauneudelle.

– Raililla oli pistämätön kyky luoda luonnonmateriaaleista tyylikkääitä koristeita ja asetelmia. Villinkarissa oli aina tyylikästä ja viimeisteltyä, ja kun sinne kutsuttiin saunaan, tarjottavat olivat myös viimeisen päälle.

Aika tekee tehtävänsä ja vuonna 2008 Aaltoset joutuivat luopumaan mökkeilystä. Heikki Aaltonen kuoli vuonna 2014 ja Raili Aaltonen kaksi vuotta myöhemmin.

Tänä syksynä Villinkarin vanhoja kesäasukkaita muistetaan Velkualla, kun lasten ja nuorten musiikkikerhoa kustannetaan osittain heidän perin-nöllään.

Opi taikomaan kala ruodottomaksi

Lokakuun Sinervon kahveilla fileoidaan kalaa.

Lokakuussa Sinervon kahvit nautitaan merellisissä ja kalaisissa merkeissä Teersalon uimarannalla, jossa opettelemme taikomaan kalasta ruodottomia fileitä: kalan fileoimisen saloihin meidät opastaa Janne Antila Velkuan kalastajaseurasta.

Kokoonnumme Teersalon uimarannalle maanantaina 23.10. klo 17.

Ilmoittaudu Tiinalle 18. lokakuuta mennessä (prosinervo@

Lokakuun Sinervon kahveilla harjoitellaan pyöreän kalan muuttamista ruodottomiksi fileiksi.

gmail.com, 040 9645 202), jotta osaamme varata sopivan määrän fileoitavia kaloja.

Fileointien ja kalajuttujen lomassa myös kahvitellaan. Tervetuloa!

Taivaalta tippuvia asioita lukupiirissä

Velkuan ja Livonsaaren lukupiiri kokoontuu seuraavan kerran keskiviikkona 11. lokakuuta kello 17. Kummelin kirjastossa.

Tälle kerralle luettavaksi valittu kirja on Selja Ahavan *Taivaalta tippuvat asiat* (2016).

Käy varaamassa kirja itsellesi vaikka Kummelin kirjaston kautta ja tule juttelemaan lukupiiriin!

Yhteydenotot: prosinervo@gmail.com, 040-9645202.

Velkuan ja Livonsaaren alueen yhdistysväki kokoontuu

Velkuan ja Livonsaaren saaristokyläiden yhdistysväki ja yhteisöt tapaavat jälleen syyskuun lopulla.

Kokoontumisessa tarkastellaan ja päivitetään Velkuan-Livonsaaren kyläsuunnitelmaa ja muita paikallisia yhdistyksiä koskevia asioita. Asialistalla on myös yhdistysten välisen koordinoinnin järjestäminen, kun Saaristotalohanke ensi vuoden alussa loppuu.

Kokouksen osallistujien toivotaan perehtyvän kyläsuunnitelmaan etukäteen. Kyläsuunnitelman saa saaristotalohankkeen vetäjältä (sähköpostilla prosinervo@gmail.com, puhelimitse 040 9645 202) jolle myös ilmoittaudutaan 25. syyskuuta mennessä.

Yhdistysten ja toimijoidenyhteinen kokous pidetään perjantaina 29.9. klo 17.30 Kummelin kirjastossa (käynti meren puolelta, päiväkodin pihan kautta).

Murre-
nurkka

Kauhia hiano Velkua kiält

Ennen ruuasta puhuminen kuulosti tältä, tunnistatko sanat, vai tarvitsetko sanakirjaa?

Saaristotalohanke käy kyläläisten luona ja kaivelee esiin nykypäivänä harvakseltaan käytettyjä paikallismurteen sanoja. Keittiösanastoa muisteli velkuanmaalainen Tarja Majasuo.

– Otakte jotta föliruakka ku te menet aitta parantama?
– Lait siilhe pluttana joukko vähä jauhoi kans ku viät sil vasikal juamist!
– Keitetä fäskynäsoppa jälkiruaks ku o riisipuuroki.

– Keväsin ku leivotti kyrssi koko suveks taikinasse laitetti kolme ämpäri vet. Sit se annetti käyrä taikinatinus ja kolmanten päivän se leivotti. Kyrvät kuivatti tuva orrel ja siit sit riitti melken koko suveks.

Fölsruaka = eväät
Parantamine = korjaaminen, ehjäksi tekeminen
Pluttana = rasvaton maito
Kyrsä = reikäleipä
Fäskynäsoppa = luumukiisseli

Saaristossa tapahtuu

Sinervon kahvit Samppavuoren näkötorilla lauantaina 16.9. klo 14.

Velkuan ja Livonsaaren yhdistysten ja toimijoiden yhteistyökokous perjantaina 29.9. klo 17.30 Kummelin kirjastossa

Velkuan ja Livonsaaren lukupiiri kokoontuu seuraavan kerran keskiviikkona 11.10. klo 17. Kummelin kirjastossa.

Sinervon kahvit Teersalon uimarannalla maanantaina 23.10. klo 17. Opetellaan fileoimaan kalaa – ilmoittaudu 18.10. mennessä: prosinervo@gmail.com tai 040 9645 202.

Lasten ja nuorten musiikkikerho Velkuan koululla perjantaisin kello 13–14 (luokat 0–4) ja kello 14–15 (luokat 6–8).

Koululaisten liikuntakerho Velkuan koululla 3.–7. -luokkalaisille maanantaisin klo 13–14 sekä esi-2. -luokkalaisille tiistaisin klo 13–14.

KuppariHanna

Pohjanpääntie 90B
Livonsaari
040-5905379

kuppari.fi

Kuppaus 2 hlöä 195 € (norm. 230 €)

Hieronta / jäsenkorjaus paikallisille

50 € / h vuoden loppuun saakka.

Selänlaittaja Olavi Kiljo Parantolalla

29.–30.9. Hintaa 80 € / 1,5 h

*Avoimna ma–to 9–16.30, la 9–13, iltaisin
sopimuksen mukaan. Tervetuloa!*

Kurjen tilan lihatuotteita

Jauhelihaa, keittolihaa, paistia
ym.

Nakkeja ja
makkaraa.

Sopimuksen mukaan:
p. 040 531 8122 Leena Raita

Rantapuoti avoinna ma–la 10–18

Rantaklubi ma–to 10–18,

pe–la klo 10–20

Sunnuntaisin suljettu.

Lokakuussa klubi ja puoti avoinna

ti–to 10–17, pe–la 10–18, su–ma suljettu.

Lauantaina 23.9. Arin karaoke kello 19!

Tervetuloa!

Pro Sinervo ry:n tilinumero

kaikille maksuille ja lahjoituksille on
FI72 5229 0920 0193 24.

Ilmoita Velkuan Sanomissa:

Pikkuilmoitus 20 €, 1/4-sivu 40€,

1/2 sivua 60 €, 1 sivu 120 €.

Kysy lisää: Kirsti Martikainen

p. 050 370 4655 tai prosinervo@gmail.com

Velkuan Sanomat on Velkuan ja Livonsaaren alueella joka kotiin jaettava paikallislehti, jota julkaisee Pro Sinervo ry.

Näköislehti ja aiemmin ilmestyneet Velkuan Sanomat löytyvät netistä osoitteesta prosinervo.com/velkuan-sanomat

Tiedustelut: Susanna Viljanen p. 040 531 8427. Ilmoitukset, jutut ja muu materiaali: prosinervo@gmail.com tai Pro Sinervo, Sauniementie 24, 21195 Velkua

Lehden taitto ja ulkoasu: Viestintäosasto Susanna Viljanen, viestintaosasto.fi